

Forespørgsel af Jørgen Jensen (DKP). Ib Nørlund (DKP) og Freddy Madsen (DKP):

»Hvad agter regeringen at gøre for at bringe renten ned?«

(Forespørgsel nr. XXV. Anmeldt 28/4 78. Fremme af foresp. vedt. 3/5 78).

Formanden:

Taletiden er for ordførere aftalt til 15 minutter i første omgang og 5 minutter i anden omgang. For andre medlemmer er taletiden 5 minutter.

Forhandling

Jørgen Jensen (DKP):

Gennem år har den danske regering opretholdt en unormalt høj rente, og i sig selv kunne man sige, at dette er et klart bevis på en fejlagtig økonomisk politik. Med en effektiv obligationsrente på 16-17 pct. i Danmark har vi noget nær Europarekord i renteniveau, og blandt de lande, vi normalt af såkaldte konkurrencemæssige grunde sammenlignes med, har kun England og Italien i perioder nærmet sig det danske renteniveau.

Alle må vel erkende, at følgen af en så høj rente rammer på mange områder. Tager vi bare boligbyggeriet, så kunne vi nævne mange eksempler, men hvis vi tager det almennyttige byggeri fuldført i 1977, så vil huslejen for en 80 m² lejlighed være 2.916 kr. pr. måned, og heraf går 83 pct., 2.415 kr., til rentebetaling.

At den høje rentebetaling også fører til spekulation i fradragsmuligheder, pegede skatteministeren jo på i onsdags i Berlingske Tidende i en kronik. Det er en kendsgerning, at f. eks. den store renteudgift ved køb af ejerlejligheder og mulighederne for at fratrække renteudgiften på selvangivelsen har kostet en by som Århus et tab i skatteindbetaling på 45 mill. kr. om året.

De gentagne indgreb, som har været foretaget over for lønarbejderne, har været begrundet med nødvendigheden af indkomspolitik; omkostningsniveauet skulle holdes nede gennem løntilbageholdenhed. Ved sidste overenskomstafslutning var kravet 6 pct. lønstigning pr. år, og den store gave til arbejderne ved overenskomstafslutningen var en garanteret mindsteløn på 29 kr. pr. time.

Men hvad hjælper dette, når man må erkende, at renteudgiften for en nyetableret

arbejdsplads er 32 kr. pr. time, altså mere end det, som var den garanterede mindsteløn? Industrien i Danmark havde i 1976 en udgift på 133.000 kr. pr. arbejder til løn- og rentebetaling af de penge, der investeres i en ny arbejdsplads, medens den i Vesttyskland tilsvarende havde en udgift på 96.000 kr. Denne forskel bruges til pres på arbejdskraften med krav om løntilbageholdenhed for at skabe balance mellem de to tal. Men sandheden er jo, at i Danmark udgør renteudgiften pr. arbejder 64.000 kr. om året, medens den i Vesttyskland kun er det halve, nemlig ca. 32.000 kr. Jeg kan nævne, at tempoet, produktiviteten, i Danmark er langt højere end i Vesttyskland. Det er bare nævnt, for at man ikke fortsat skal påstå, at vi ikke har konkurrenceevne.

Det er også en kendsgerning, at den høje rente øger kapitalhavernes profitter på lønarbejdernes bekostning, og den høje aflønning af den private kapital forstærker den økonomiske koncentration, hvilket betyder, at man samler den reelle økonomiske og politiske magt på ganske få personer. Det havde vi fremme under finanslovdebatten, og jeg skal derfor ikke gå i enkeltheder med dette.

Kravet til arbejderne ved sidste overenskomstsituation var som sagt 6 pct. fremgang, men de 24 største banker forøgede fra 1976 til 1977 deres nettoindtægt med 20 pct. De havde en renteindtægt på 13 mia kr. Den store aflønning af den passive kapital har også den negative betydning, et enten undlader man som kapitalhaver at tage risikoen ved investering i virksomheder og produktion, eller også kræver man den samme høje profit som den, der er sikret gennem renteindtægt.

Regeringens begrundelse eller undskyldning for den høje rente har hidtil været vort underskud på betalingsbalancen, som efter regeringens opfattelse nødvendiggør en stigende gældsstiftelse i udlandet, og man mener, at den høje rente kunne presse private til at optage lån i udlandet.

En anden urigtig påstand har været, at man ikke kunne begynde med en nedsættelse af renten, men først måtte nedbringe underskuddet på betalingsbalancen gennem øget eksport eller mindre import. Derfor gennemførte man den kraftige begrænsning i den brede befolknings købekraft, og derved fik man også en øget arbejdsløshed. Det var et